

1. ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ_ΠΡΟΣΩΠΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 11/01/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 11/01/2025

Σελίδα: 8

8/ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 11-12 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2025

ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ

Και ενώ η τεχνητή νοημοσύνη ανανεωμένη και σε πλήρη εξέλιξη έχει εισβάλει πλέον για τα καλά στη ζωή μας στη χρονιά που έφυγε, εξακολουθούν να μας απασχολούν και να μας προβληματίζουν, το δράμα χωρίς τέλος στη Γάζα, και ο νεφελώδης γεωπολιτικός περιγυρος, το διογκούμενο Μεταναστευτικό και οι πνιγμοί στο Αιγαίο, η αβεβαιότητα και οι οικονομικές δυσκολίες, αλλά και η εκλογή Τραμπ. Μεγάλες αναταράξεις επίσης έχουν προκληθεί στον χώρο της αρχιτεκτονικής με την ανατροπή από το Συμβούλιο Επικρατείας των διατάξεων του ΝΟΚ σε σχέση με τα ύψη των κτιρίων. Ανάμεσα σε τέτοιους προβληματισμούς και

ανησυχίες, ξεχωρίζουν επιλογές και διακρίσεις προσωπικοτήτων στον χώρο των τεχνών και της αρχιτεκτονικής, που στο 2024 τιμήθηκαν ή άνοιξαν καινούργιους δρόμους, δημιουργώντας αισιόδοξες προϋποθέσεις για το μέλλον. Ο Bernard Tschumi, καθηγητής του Πανεπιστημίου Columbia και αρχιτέκτων μεταξύ άλλων και του Μουσείου Ακρόπολης, τιμήθηκε σε ειδική τελετή αναγόρευσης σε Επίτιμο Διδάκτορα του Τμήματος Αρχιτεκτόνων του Πανεπιστημίου Πατρών. Στην Πανηγυρική Συνεδρία της Ακαδημίας Αθηνών απονεμήθηκε το αργυρό μετάλλιο στον ομότιμο καθηγητή του ΕΜΠ Δημήτρη Φιλιππίδη για το επιστημονικό, συγγραφικό και διδακτικό του έργο, και την επιρροή του στον κοινωνικό χώρο της αρχιτεκτονικής και της πολεοδομίας. Βρα-

ΠΡΟΣΩΠΑ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΞΕΧΩΡΙΣΑΝ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

βέθηκαν επίσης ο αρχιτέκτονας, ερευνητής και συγγραφέας Πάνος Τσακόπουλος για τον επιστημονικό, ιστορικό και καλαίσθητο εκδοτικό του άθλο με τίτλο «MORA» Άλλοτε Πελοπόννησος, καθώς και ο εικαστικός Αλέξης Κυριτσόπουλος για το σύνολο του έργου του.

Στο Μέγαρο Μουσικής και στο πλαίσιο της έκτης ετήσιας εκδήλωσης ΕΣΩ 2024 του περιοδικού Archisearch, που διευθύνει ο Βασίλης Μπαρτζώκας, τιμήθηκαν με τα Lifetime Achievement Awards για το έργο τους, η κορυφαία κεραμίστρια εικαστικός Ελένη Βερναρδάκη και δύο προσωπικότητες της ελληνικής αρχιτεκτονικής, ο Τάσος Μπίρης ομότιμος καθηγητής του ΕΜΠ και ο Μανώλης Κορρές τακτικό μέλος της Ακαδημίας Αθηνών. Επίσης στην αίθουσα του Συλλόγου *Οι Φίλοι της Μουσικής*, τιμήθηκε ο αρχιτέκτων Δημήτρης Αντωνακάκης στο πλαίσιο των εκδηλώσεων της Εταιρείας Σπουδών με τίτλο «*Το πρόσωπο και το έργο*».

Στο διεθνές συνέδριο, με θέμα «*Μοντέρνα Αρχιτεκτονική Κληρονομιά στη Μεσόγειο*» με αφιερώματα τα 30 χρόνια της Ένωσης Αρχιτεκτόνων της Μεσογείου (UMAR) στο ΚΑΜ στα Χανιά, τιμήθηκε ο αρχιτέκτων Βασίλης-Λίλιος Γρηγοριάδης, που διετέλεσε πρώτος πρόεδρος της UMAR και οργάνωσε επι πολλά χρόνια καλοκαιρινά «σπουδαστήρια» σε χώρες της Μεσογείου.

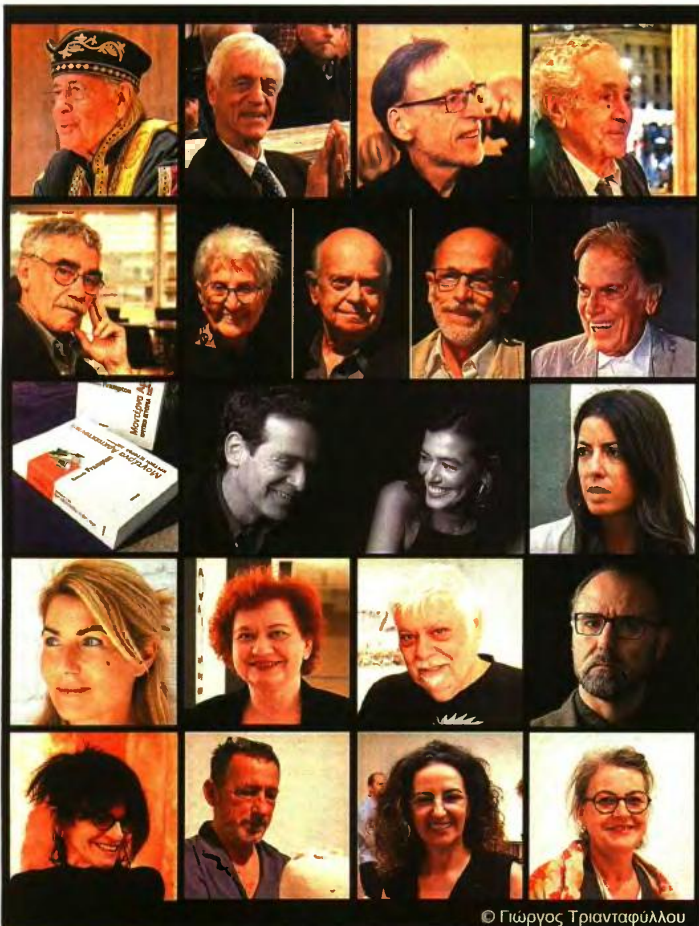
Ενα αγαπημένο ζευγάρι αρχιτεκτόνων, ο Ανδρέας Κούρκουλας και η Μαρία Κοκκίνου, που έφυγε πρόωρα από κοντά μας, τιμήθηκαν σε εκδήλωση του αρχιτεκτονικού περιοδικού εκ με τίτλο *Συγχρονικότητες*, στον Φάρο του ΚΠΙΣΝ, σε μια συγκινητική βραδιά όπου διακεκριμένοι ομιλητές ανέδειξαν τη δημιουργική τους πορεία, και τη συμβολή τους στο σύγχρονο αρχιτεκτονικό τοπίο της Ελλάδας. Το περιοδικό εκ, οργάνωσε επίσης ημερίδα, αφιερωμένη σε μια άυλη διάσταση της αρχιτεκτονικής: *το Φως*, ενταγμένη στον κύκλο *Material Matters vol.5*, με ομιλητές, που ανέλυσαν τον ρόλο του χρώματος στο προσωπικό τους έργο.

Στο Μουσείο Μπενάκη, ο φορέας σύγχρονης αρχιτεκτονικής DOMA, παράλληλα με τη σταθερή έκδοση των δύο σημαντικών περιοδικών, πραγματοποίησε την Τελετή Απονομής των Βραβείων Ελληνικής Αρχιτεκτονικής 2024, για την ανάδειξη της σύγχρονης ελληνικής παραγωγής. Επίσης με στόχο τη συσχέτιση αρχιτεκτονικών γραφείων, οργάνωσε διαλέξεις με τους αρχιτέκτονες Fala από το Πόρτο και τους Point Supreme από την Αθήνα, και τους αρχιτέκτονες Langarita-Navarro από τη Μαδρίτη και τους MAIO από τη Βαρκελώνη. Πραγματοποιήθηκαν επίσης δύο Ημερίδες της σειράς *DOMA Diaries*, με καταξιωμένα αρχιτεκτονικά γραφεία που παρουσίασαν έργα σε εξέλιξη.

Το Ελληνικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτονικής διοργάνωσε και φέτος πέντε νέες διπλές διαλέξεις στο Μουσείο Μπενάκη, που έδωσαν τη δυνατότητα γόνιμων διαλόγων μεταξύ ομιλητών και κοινού. Παράλληλα, παρουσιάστηκε στο Πολιτιστικό Κέντρο *Μελίνα*, η έκθεση της 11ης Biennale Νέων Ελλήνων Αρχιτεκτόνων σε συνέχεια της επιτυχημένης έκθεσης στη Θεσσαλονίκη.

Μια έκθεση και ένα συνέδριο με τίτλο *Hotel Experience* πραγματοποιήθηκαν στο Ωδείο Αθηνών σε επιμέλεια του Βασίλη Μπαρτζώκα, με τη συνεργασία του γραφείου FLUX OFFICE που εμπνεύστηκε από αμόσφαρες ξενοδοχείων που συναντάμε σε κινηματογραφικά έργα.

Στην Αίθουσα Γενικών Συνελεύσεων της Τράπεζας της Ελλάδος, πραγματοποιήθηκαν δύο ενδιαφέρουσες συζητήσεις, με πρωτοβουλία του αρχιτέκτονα Παναγιώτη Παναγά-

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

Bernard Tschumi,
Δ. Φιλιππίδης,
Π. Τσακόπουλος,
Α. Κυριτσόπουλος /
Δ. Αντωνακάκης,
Ε. Βερναρδάκη, Τ. Μπίρης,
Μ. Κορρές, Β. Γρηγοριάδης
/ Έκδοση Μοντέρνα
Αρχιτεκτονική, Α. Κούρκουλας
και Μ. Κοκκίνου, Κ. Δασκαλάκη
/ Κ. Γρέγου, Σ. Τσιάρα,
Δ. Τρίκας, Χ. Μαρίνος /
Penny Siopis,
Ν. Παπαδόπουλος,
Β. Καραμπατσάκη,
Βάλβη Νομίδου

© Γιώργος Τριανταφύλλου

1. ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ_ΠΡΟΣΩΠΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 11/01/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 11/01/2025

Σελίδα: 9

1. Γιώργος Κοντονικολάου, «Πέρασμα», 2024, από την έκθεση «Wanderlust/all passports» στο Μέγαρο Σλήμαν, φωτογραφία: Χρίστος Σιμάτος. 2. Χρύσα Ρωμανού, «Meccano», Έργο Νο 1 για το μνημείο του άγνωστου έλληνα φοιτητή, από την έκθεση στο ΕΜΣΤ. 3. Μαρία Λοιζίδου, «Volant Migrants», 2023, από την έκθεση «Space of togetherness» στο Σχολείο της Ειρήνης Παπά

Ένα αγαπημένο ζευγάρι αρχιτεκτόνων, ο Ανδρέας Κούρκουλας και η Μαρία Κοκκίνου, που έφυγε πρόωρα από κοντά μας, τιμήθηκαν σε εκδήλωση του αρχιτεκτονικού περιοδικού εκ με τίτλο «Συγχρονικότητες», στον Φάρο του ΚΠΙΣΝ, σε μια συγκινητική βραδιά

κη, διευθυντή Κέντρου Πολιτισμού, Έρευνας και Γεωμηνιώσεως. Η δημοσιογράφος Μαίρη Αδαμοπούλου συνομίλησε με τη διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης Συναγό Τσιάρα με τίτλο *Μιλώμε την ίδια γλώσσα με την τέχνη* και με τον Μανόλη Κορρέ με τίτλο *Ιστορίες από μάρμαρο και ξερολιθιά στα αλώνια του χρόνου*. Στον χώρο της εφαρμοσμένης Αρχιτεκτονικής συζητήθηκε η υποδειγματική ανακαίνιση της κατοικίας Ξυδή, ίσως του καλύτερου έργου του Άρη Κωσταντινίδη (1962) στην οδό Αρχιμήδους στο Παγκράτι, που πραγματοποίησε η αρχιτέκτων Κατερίνα Δασκαλάκη. Ανάμεσα στα βιβλία της χρονιάς, ξεχώρισα την 5η εμπλουτισμένη έκδοση του βιβλίου του Kenneth Frampton, *Μοντέρνα Αρχιτεκτονική: Κριτική Ιστορία*, του εκδοτικού οίκου ΘΕΜΕΛΙΟ, που επιμελήθηκαν, συμπλήρωσαν και μετέφρασαν δύο σημαντικοί ερευνητές στον χώρο της αρχιτεκτονικής, η Αιμιλία Αθανασίου και ο Σταύρος Αλιφραγκής. Επίσης τρεις εκδόσεις με κεντρικό θέμα το τοπίο, του Κωνσταντίνου Μωραΐτη με τίτλο *Ακταίονος Τάμοι* από τις εκδόσεις Τζίβλα, ο νέος τόμος που επιμελήθηκε ο Δημήτρης Φιλίππιδης με τον Ηλία Κωνσταντόπουλο με τίτλο *Ελληνικό Τοπίο - Ανθολογία Κειμένων* από τον Εκδοτικό

Οίκο ΜΕΛΙΣΣΑ, και το νέο βιβλίο του Δημήτρη Φιλίππιδη με τίτλο *Για το Αττικό τοπίο σήμερα*, από τις Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, με ένα απρόσμενο και ευαίσθητο εξώφυλλο. Η Μαριλένα Κασμάτη επιμελήθηκε και μετέφρασε την Αλληλογραφία των Ερνστ Τσίλλερ και Θεόφιλου Χάνσεν 1859-1890, σε μία έκδοση από το **Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης**. **ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΤΕΧΝΗ**. Στον χώρο της σύγχρονης τέχνης η διευθύντρια του ΕΜΣΤ Κατερίνα Γρέγου, με κεντρικό θέμα το καλλιτεχνικό έργο γυναικών ή καλλιτεχνών που αυτοπροσδιορίζονται ως θηλυκότητες, υπό τον ευρύτερο τίτλο *Κι αν οι γυναίκες κυβερνούσαν τον κόσμο*, έστισε μια εντυπωσιακή υπερπαραγωγή με σημαντικές εκθέσεις, όπως η αναδρομική της Penny Siopis και της Χρύσας Ρωμανού με τίτλο *Η αναζήτηση της Εντυχίας για όσους περισσότερους γίνεται*, καθώς και με περφόρμανς, εγκαταστάσεις με νέον, τοιχογραφίες, προβολές, μουσικά δρώμενα και μεταμεσωνύκτια πάρτι. Πέρα από τις τολμηρές αλλαγές στη μόνιμη συλλογή, παρουσιάστηκε και το νέο τολμηρό διαδικτυακό περιοδικό κριτικής και θεωρίας της σύγχρονης τέχνης *Χταπόδι*.

Η Συναγό Τσιάρα, διευθύντρια της Εθνικής Πινακοθήκης, με σταθερές κινήσεις και στόχους που κινούνται σε μια πλουραλιστική κατεύθυνση, αναδεικνύοντας τις σχέσεις της τέχνης με την κοινωνία και την πολιτική ιστορία, κατάφερε να αυξήσει την επισκεψιμότητα, με την έκθεση ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ και προτίθεται να ανασχεδιάσει σταδιακά τη μόνιμη συλλογή. Την ίδια εποχή που στις Tate του Λονδίνου παρουσιάστηκε με τον καλύτερο τρόπο μέρος της δωρεάς Δασκαλόπουλου, στους χώρους της Δραματικής Σχολής του Εθνικού Θεάτρου Ι Σχολείου της Αθήνας - Ειρήνη Παπά η έκθεση *space of togetherness*, ήταν ακόμη μία ξεχωριστή παραγωγή του Οργανισμού ΝΕΟΝ σε επιμέλεια της διευθύντριας Ελίνας Κουτούρη, που επέλεξε καλλιτέχνες με γνώμονα ότι οι ίδιοι είναι μάρτυρες μιας ιστορίας. Στο Μέγαρο Μουσικής, η επίμονη Άννα Καφέτο, διευθύντρια του εικαστικού προγράμματος απεχΜ, επιμελήθηκε στον εναλλακτικό εκθεσιακό χώρο της Υπηρεσιακής Αιθύρας δύο ξεχωριστές εκθέσεις, την πρωτότυπη έκθεση με τίτλο *Κήπος Σωματιδίων* του εικαστικού Νίκου Παπαδόπουλου, και την έκθεση της Νίνας Παπακωνσταντίνου με τίτλο *Εγκώμιο της Σκιάς*. Ο Κώστας Πράπογλου και ο Δημήτρης Τρίκας συνέχισαν και φέτος, με δύο ακόμη σημαντικές μεγάλες εκθέσεις. Ο πρώτος στο ιστορικό μέγαρο Σλήμαν Μελιά, κτισμένο από τον αρχιτέκτονα Ερνέστο Τσίλλερ, λίγο πριν από τις εργασίες ανακαίνισης και αποκατάστασής του, επιμελήθηκε την έκθεση με τίτλο «wanderlust (φιλοποδημία) / all passports», όπου συμμετείχαν 44 καλλιτέχνες από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Ο Δημήτρης Τρίκας μας έδωσε τη δυνατότητα να γνωρίσουμε τέσσερις χώρους της Αθήνας, το ανακαινισμένο Παλαιό Χημείο, το Μαράθιο Διδασκαλείο, το Μέγαρο Στάη και το Τρυπάρειο Μέγαρο, όπου επιμελήθηκε την εκτεταμένη εικαστική έκθεση με τίτλο *Ονειρεύονται τα ηλεκτρικά πρόβατα; Η Ανθρώπινη κατάσταση στην εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης*, με έργα 57 καλλιτεχνών και καλλιτεχνικών ομάδων που συνδιαλέγονται, με performances και συζητήσεις, αυτή τη φορά σε φροντισμένους χώρους. Παράλληλα, ο Παναγιώτης Πάγκαλος, μετά τη σειρά εκπομπών στο κανάλι της Βουλής με τίτλο *Ιστορίες των Αθηνών*, επανήλθε στο εγκαταλελειμμένο Μποδοσάκειο κτίριο του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής στο Δαφνί, με αφορμή τη συμπλήρωση 100 χρόνων από την ίδρυσή του, και σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, επιμελήθηκε μια εικαστική έκθεση, με τίτλο *Δεύτερη Ευκαιρία Μόνος Μαζί*, με τη συμμετοχή πάνω από 90 εικαστικών, με έργα που δημιουργήθηκαν ειδικά για τη συγκεκριμένη έκθεση. Ο Χριστόφορος Μαρβίνος συνέχισε και φέτος με έναν ικανό αριθμό από ενδιαφέρουσες εκθέσεις στους διαθέσιμους χώρους του Δήμου Αθηναίων αλλά και στην Κύμη, και η Νάντια Αργυροπούλου συνεχίζει να επιμελείται στο ημιτελές Κτίριο Νόμπελ στο Χαλάνδρι, εκθέσεις σύγχρονης τέχνης με παράδοξους τίτλους όπως *Εξω φρενών από Ευχαρίστηση* και *Το συλλογικό γουργουρητό*. Ανάμεσα στις πολυάριθμες εκθέσεις των ιδιωτικών γκαλερί, ξεχώρισα δύο εκθέσεις με έργα με βάση το χαρτί, της Βούλας Καραπατζάκη στην γκαλερί Ζουμπουλάκη, με τίτλο *Κτίσματα*, και της Βάλου Νορίδου στην γκαλερί Εκφραση της Γιάννας Γραμματοπούλου, με τίτλο *Μηχανισμοί [δια]προσοπικών συνδέσεων*. Τέλος, ισχυρή ήταν η ελληνική παρουσία στο Λονδίνο με τις εξαιρετικές εκθέσεις της Ρένας Παπασπύρου και της Μαρίας Λοιζίδου στο Hellenic Center και στο Μουσείο Freud.